

H O T Ă R Ă R E A nr.12-8/18
cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017 în privința procurorului Ivan Filimon

19 ianuarie 2018

mun.Chișinău

Examinând contestația procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017 adoptată în privința sa, audiind informația domnului Adrian Bordianu, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

1. Prin decizia din 11 septembrie 2017 Inspecția procurorilor a remis Colegiului de disciplină și etică materialele procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, rezumând că acesta a admis încălcări ale prevederilor art. art. 19 alin.(3), 152, 176, 185, Cod de procedură penală, Legii privind sănătatea mentală nr.1402 din 16.12.1997, Ordinului Procurorului General nr. 31/28 din 05 iulie 2017, precum și principiului legalității, prevăzut la pct. 6.1.1 din Codul de etică al procurorilor, care stipulează că procurorul trebuie să respecte legislația națională și internațională, practica judiciară și jurisprudența CEDO, actele departamentale, interdepartamentale și ale organelor reprezentative și de autoadministrare ale procurorilor, ce constituie abatere disciplinară prevăzută la art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură nr. 3 din 25.02.2016 (în vigoare de la 01.08.2016) - **îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.**

2. Potrivit hotărârii nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017, Colegiul de disciplină și etică i-a aplicat procurorului în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, sancțiunea disciplinară prevăzută de art.39 alin.(l) lit.e) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură - **eliberare din funcția de procuror.**

3. La adoptarea hotărârii nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017 Colegiul de disciplină și etică a reținut următoarele:

La 15.08.2017 în Registrul nr. 1 al organului de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ciocana a fost înregistrată sesizarea cet.V.St. (inspector al INP a IGP), cu solicitarea de tragere la răspundere a cet. B.A. pentru fapta de violență săvârșită asupra sa în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, în aceeași zi, la ora 15.00.

Urmărirea penală în cauza nr. 2017481228 a fost pornită la 15.08.2017 de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Ciocana, în baza art. 349 alin.(1¹) din Codul penal.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale: „...la 15.08.2017, aproximativ la ora 15:00 min., inspectorul inferior al Inspectoratului Național de Patrulare, agent principal S. V., aflându-se la serviciu la parcare cu plată amplasată pe str. Otovasca

19 A, mun. Chișinău, împreună cu colegul său Gheorghe Godoroja, a cerut ca cet. B. A. să părăsească teritoriul parcării, însă ultimul, ignorând cerințele colaboratorilor de poliție, l-a înjurat pe Stanislav Vozneac, după care i-a aplicat o lovitură cu pumnul în regiunea feței, cauzându-i dureri fizice”.

Conducerea urmăririi penale a fost dispusă pe data de 16.08.2017 procurorului în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon.

La 23.08.2017, de către organul de urmărire penală al Inspectoratului de Poliție Rîșcani al DP mun. Chișinău, a fost pornită urmărirea penală, în cauza nr. 2017021264, în baza art. 264¹ alin. (3) din Codul penal.

Potrivit ordonanței de începere a urmăririi penale: „... la 15.08.2017, aproximativ la ora 13.43 min., cet. B. A. aflându-se la volanul automobilului de model „Wolkswagen Pasat” n/î SG AH 764 se deplasa pe traseul M2, km. 27 din direcția raionului Orhei. ...Fiind stopat de angajatul INP Godoroja Gheorghe, a fost suspectat de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică, care fiind condus la Dispensarul Republican de Narcologie din str. Petru Rareș 32 mun. Chișinău, a refuzat trecerea examinării medicale în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, precum și prelevarea probelor biologice”.

Conform actelor de constatare, în speță procesul-verbal de înlăturare de la conducerea vehiculului din 15.08.2017, acesta a fost întocmit de inspectorul de patrulare Godoroja Gheorghe la **ora 10:59** min. în s. Gornoe, r-nul Orhei, automobilul fiind transportat cu evacuatorul în mun. Chișinău, la parcare specială din str. Otovasca nr. 19 A, **la ora 14.00**, fiind întocmit actul primirii la păstrare a unității de transport.

La 15.08.2017, **ora 12.00 min.**, a fost constatat refuzul conducătorului auto B.A. de a fi supus examenului medical, pentru constatarea faptului de consum al alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei, fiind întocmit în acest sens procesul-verbal nr. 500.

La 15.08.2017 ofițerul de urmărire penală R.B. l-a reținut pe cet. B.A., în conformitate cu prevederile art. 166 din Codul de procedură penală, întocmind procesul-verbal de reținere.

La 17.08.2017 (înregistrat la ora 15:15 min.), procurorul Ivan Filimon a înaintat judecătorului de instrucție un demers, solicitând aplicarea față de învinuitul B.A. a arestului preventiv pe un termen de 30 zile.

Analizând un prim temei invocat de procurorul Ivan Filimon în demersul de aplicare în privința cet. B.A. a măsurii de arest preventiv, precum că „...**învinuitul ar putea să se sustragă de la prezentarea în fața organului de urmărire penală și instanței de judecată...**”, Colegiul a constatat că acesta nu este unul plauzibil pentru caz, nefiind probat și neexistând careva materiale precum că învinuitul B.A. ar avea intenția să părăsească Republica Moldova, sau nu ar avea loc de trai permanent pe teritoriul țării, că fiind citat de mai multe ori pentru a se prezenta la organul de urmărire penală, din careva motive neîntemeiate nu s-a prezentat și ar fi întreprins careva măsuri concrete de eschivare.

Concomitent, Colegiul mai constată irelevanța și a altui temei invocat în demers, cum ar fi „...*învinuitul ar întreprinde toate măsurile pentru a-și ușura poziția pe prezenta cauză chiar și prin depunerea de presiuni asupra martorilor, părții vătămate și intimidării lor*”, reieșind din considerentele că la momentul înaintării demersului respectiv, atât partea vătămată, cât și martorul principal al incidentului au fost audiați de către organul de urmărire penală, care a fixat practic toate declarațiile ce atestau prezența unei fapte infracționale, în acest sens lipsind careva declarații ale părții vătămate sau ale martorilor, care ar indica la tentative de influențare. Mai mult, respectivii sunt colaboratori de poliție, fapt care, pornind de la circumstanțele particulare ale cauzei date, exclude orice posibilitate de influențare a lor.

Cu privire la alt temei invocat în demers „... *există riscul ca învinuitul să comită și alte infracțiuni reieșind din înregistrările video anexate la materialele cauzei prin agresivitatea manifestată față de colaboratorii de poliție și lipsa de respect față de societate...*”, Colegiul a reținut că Legea de procedură penală în art. 176 alin.(1) prevede astfel de temeiuri pentru aplicarea măsurii preventive, însă acestea la fel nu au fost probate de către procuror, ori la materialele cauzei, la momentul înaintării demersului, era anexat certificatul de cazier judiciar al cet. B.A., care atestă că acesta anterior nu a fost tras la răspundere penală și, prin urmare, nu este clar care infracțiuni acesta le-ar putea comite, aflându-se la libertate.

Potrivit Colegiului de disciplină și etică, motivarea procurorului, pe lângă faptul că este neîntemeiată, este lovită și de absurditate, deoarece insinuarea precum că „...*învinuitul ar putea să comită și alte infracțiuni reieșind din înregistrările video anexate la materialele cauzei prin agresivitatea manifestată față de colaboratorii de poliție și lipsa de respect față de societate*” nu are suport, or, însăși aceste acțiuni, captate video, constituie obiect al cercetărilor demarate.

Este de menționat faptul că, prin comportamentul său, cet. B.A. dădea evidente semne că ar fi o persoană suferindă de tulburări psihice, fiind într-o fază de potențială agravare a stării psihice, fapt ce rezulta chiar din acțiunile sale în momentul reținerii de către agenții de patrulare, cele din incinta Dispensarului Republican de Narcologie și Inspectoratului de Poliție Ciocana, adică în faza inițială a procesului penal.

La data de 17.08.2017 procurorul Ivan Filimon, după studierea materialelor cauzei, a decis înaintarea învinuirii cet. B.A., în cadrul căreia cu certitudine urma să noteze ceva suspect în comportamentul numitului, vis-a-vis de starea lui psihică, fapt pentru care urma să reacționeze într-o altă manieră decât înaintarea în instanță a demersului privind aplicarea măsurii arestării preventive pe un termen de 30 zile.

În altă ordine de idei, dacă a și considerat că B.A., prin aflarea la libertate, prezenta un pericol pentru societate sau chiar pentru sine, era în drept, în baza Legii privind sănătatea mentală nr. 1402 din 16.12.1997, să dispună instituției medicale de profil efectuarea unui examen psihiatric, în vederea constatării existenței de tulburări psihice, necesității de acordare a asistenței psihiatrice și tipul acesteia, care reieșind din prevederile art. 28 al Legii se conchide că persoana „...*poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal care acționează conform dorințelor exprimate de persoana suferindă de*

tulburări psihice, până la emiterea hotărârii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează: pericolul social direct sau prejudiciul grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică”.

În acest mod legal ar fi putut fi evitată plasarea lui B.A. în condiții de detenție, cu plasarea acestuia în condiții spitalicești de specialitate, dar care la fel îl privau pe numit de libertatea în deplasare, după care, concomitent urma a fi obținută autorizarea judecătorului de instrucție pentru internarea forțată a învinuitului în instituția medicală, pentru efectuarea expertizei psihiatrice în ordinea art.152 din Codul de procedură penală.

Prin încheierea judecătorului de instrucție, Iurie Obadă, din 18.08.2017, demersul procurorului cu privire la aplicarea măsurii arestării preventive învinuitului B.A. a fost admis, fiind eliberat mandat de arest pe un termen de 30 de zile.

Verificările pe caz au cuprins și datele din Ședința de judecată din 18.08.2017, obținute prin ridicare la 06.09.2017 în cadrul cauzei penale nr. 2017898115, în care sunt investigate faptele de tortură și de tratament degradant și inuman, comise în privința lui B.A. (Secția combatere tortură din cadrul Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale).

Din textul procesului-verbal al Ședinței de judecată rezultă că, cu acordul exprimat al procurorului și avocatului, instanța, deliberând pe loc, a dispus examinarea cauzei în lipsa învinuitului, fiind indicate următoarele ”...este periculos, are un comportament neadecvat și nu poate răspunde la nimic”.

Procurorul Ivan Filimon a solicitat admiterea demersului privind arestarea preventivă, indicând printre altele că ”...Acuzarea consideră că aplicarea arestului este strict necesară, ori datorită agresivității manifestată de B.A. și **iresponsabilitatea pe care o manifestă există riscul ca învinuitul să comită alte infracțiuni, cu mult mai serioase ca aceasta pe care a comis-o. Suplimentar vreau să menționez că de către organul de urmărire penală este necesar de numit urgent expertiza psihiatrică în privința lui Braguța Andrei, iar internarea în staționar ar fi imposibilă fără aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, din acest motiv solicit instanței emiterea în privința lui Braguța Andrei o încheiere privind aplicarea arestului preventiv pe un termen de 30 zile”.**

La întrebarea instanței de judecată cu referire la comportamentul lui B.A., procurorul Ivan Filimon a specificat ”...se dezbracă de haine cu pielea, masturbează în fața persoanelor”. „...Nici nu vor să-l primească în staționar fără măsura respectivă...”. ”...Eu nu știu... ce stare de criză îi el, pur și simplu el absolut ...se dezbracă permanent cu pielea și masturbează în față la oameni. Și închipuiți-vă care e riscul ca el să fie eliberat la moment... Doamne ferește, că a mai face ceva... ”

Din textul procesului verbal al Ședinței mai rezultă că avocatul Nevreanschi Vladislav a solicitat respingerea demersului procurorului ca fiind neîntemeiat. Avocatul, printre altele, a reținut în atenția instanței că ”...**Starea lui de criză se manifestă datorită dereglărilor psihice. Tatăl său a recunoscut că B.A. a fost externat din spitalul de psihiatrie Bălți.**”

Și avocatul Nevreanschi Vladislav, la întrebarea instanței de judecată, a specificat că **învinuitul suferă de schizofrenie**.

De reținut că, după eliberarea mandatului de arestare, B.A. a fost plasat în Izolatorul de Detenție Preventivă al DP mun. Chișinău.

Potrivit materialelor dosarului, deși procurorul în ședință a invocat că urmează de numit de urgență efectuarea expertizei psihiatrice în privința învinuitului, nici procurorul și nici ofițerul de urmărire penală în acest sens nu au intervenit imediat, inclusiv nu au făcut de urgență din oficiu, solicitarea cu privire la aflarea învinuitului la evidență și tratament psihiatric, iar cu demers privind internarea în instituția psihiatrică privind efectuarea expertizei, procurorul a intervenit abia la 22.08.2017, adică la o distanță de 4 zile din ziua în care a menționat că urmează a fi efectuată o asemenea procedură de urgență. De altfel, documentele medicale ce confirmă evidența și tratamentul psihiatric al învinuitului au fost ridicate de la partea apărării, la inițiativa avocatului, la 21.08.2017, în intervalul de timp 16:10-16.20 min.

Abia la 23.08.2017 a avut loc ședința de examinare a respectivului demers și s-a decis internarea învinuitului B.A. în Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, pentru efectuarea expertizei psihiatrice în condiții de staționar pe un termen de 30 de zile, cu autorizarea transferului din IDP în incinta spitalului menționat, în penitenciarul nr.16, unde acesta a decedat la 26.08.2017 ora 03.00, cauza decesului, potrivit informațiilor preliminare, fiind „*insuficiență respiratorie, bronhopneumonie purulentă*”.

Conform concluziilor raportului de expertiză psihiatrică nr. 530 din 24.08.2017 (finalizată la 28.08.2017), la momentul comiterii acțiunilor sale, învinuitul A.B. nu putea să le înțeleagă și nu le putea dirija, pentru care fapt putea fi recunoscut iresponsabil de fapta ce i se impută.

4. În cadrul ședinței Colegiului de disciplină și etică a fost audiat dl Ion Caracuian, procuror-șef al Secției combatere tortură a Procuraturii Generale, care a declarat că la data de 17.08.17 procurorul Ivan Filimon a decis înaintarea învinuirii cet. A. B., s-a prezentat la izolatorul DPR, de pe str. Tighina 6, unde erau prezenți avocatul, angajații izolatorului, inclusiv și șeful – adjunct al izolatorului. Pe camerele video se vede cum se deplasează toți la ușa celulei unde era deținut cet. B.A.. Ultimul a fost scos din celulă fără haine, doar cu pantalonii și slipii pe glezne. Cet. B. era escortat cu mâinile la spate, aplecat de spate, iar avocatul și procurorul, apropiindu-se de acesta, zâmbeau vădit ironic. Din materialele dosarului reiese că cet. B.A. a refuzat să semneze pe ordonanța de punere sub învinuire. Intuitiv, poate fi afirmat faptul că cet. Braguța nici nu putea semna, deoarece era încătușat cu mâinile la spate, și cum a intrat încătușat și aplecat, așa a și fost scos. Când a ajuns la celulă B.A. deja s-a dezbrăcat până la piele.

Cu referire la comportamentul procurorului Filimon, dl I.Caracuian a menționat că acesta nu era în drept să înainteze învinuirea unui cetățean dezbrăcat până la piele și încătușat. Cu toate acestea, procurorul și avocatul au ieșit din camera unde se presupune că ar fi încercat să înainteze învinuirea, cu același comportament vădit ironic.

Cet. B.A. a fost bătut de codeținuți între 15-17.08.2017. Când i s-a înaintat învinuirea, B.A. avea echimoze vizibile pe cutia toracică și trei coaste fracturate, procurorul Filimon lăsând fără reacție acest lucru.

5. În cadrul ședinței Colegiului de disciplină și etică au fost examinate materialele cauzei penale nr.2017898115, anexate la cauza disciplinară, unde s-a constatat că, la 15.08.2017, înainte de a fi plasat în IDP al DP a mun. Chișinău, cet. B.A. a fost examinat medical în cadrul IMSP al Institutului de medicină urgentă și în acest sens a fost întocmită fișa medicală nr.72641, cu constatarea: *pacient agresiv, agitat, vorbește necenzurat*. Ulterior, deja în perioada detenției în IDP al DP al mun. Chișinău, cet. B.A. a fost examinat medical în baza solicitărilor de asistență medicală urgentă, efectuate de către angajații Izolatorului, ceea ce a fost reflectat în înregistrările audio a convorbirilor telefonice a serviciului ”903”, fișele de solicitare a asistenței medicale urgente și Registrul de evidență a acordării primului ajutor medical persoanelor deținute în IDP. Potrivit acestora, la 16.08.17 a fost solicitată asistența medicală urgentă, inclusiv psihiatrică (până la înaintarea învinuirii față de cet.B.) cu constatarea – *tulburare schizotipală, confuzie instalată brusc, comportament anormal*, după aplicarea măsurii preventive – arest, la 18.08.17, ora.19.34 - cu constatare similară, ulterior la 22.08.17 și la 23.08.17, cu constatarea – *tulburare schizotipală, sindrom delirios*.

Potrivit răspunsului la interpelarea avocatului, Spitalul de psihiatrie Bălți a confirmat că cet. B.A. a fost internat în spital primar la data de 27.11.2012, apoi repetat – 02.01.2013, 23.12.2013, 01.09.2014, 26.01.2015, 22.02.2016, fiind stabilit diagnosticul – *schizofrenie, forma paranoid, sindrom halucinator – paranoid*.

La fel, conform declarațiilor martorului B.I. (tatăl lui B.A.), făcute în cauza penală nr. 2017898115, la data de 15.08.2017, în timp ce se afla în biroul ofițerului de urmărire penală din cadrul IP Ciocana, Roman Bolgarenco, dumnealui a cerut ultimului să solicite asistență medicală urgentă, deoarece anterior feciorul său B.A., s-a aflat la tratament la Spitalul de psihiatrie Bălți (procesul-verbal de audiere a martorului din 02.09.2017).

6. În final Colegiul de disciplină și etică constată că, în cazul prezentat, materialul probator administrat atât în faza verificării sesizării, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiu, denotă cu certitudine că toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra sunt întrunite, și anume, comiterea abaterii disciplinare de către procurorul Ivan Filimon este dovedită în cadrul verificării sesizării prin: materialele sesizării Procurorului-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos, și prin copiile actelor procesuale anexate și anume: procesul-verbal de audiere a părții vătămate V. S., procesul-verbal de audiere a martorului G. G., procesul-verbal de examinare a înscrisurilor video, demersul privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest în privința învinuitului B.A., încheierile judecătorului de instrucție din 18.08.2017 și 23.08.2017, raportul de expertiză judiciară nr.256 din 28.08.2017, prin care se confirmă încălcările admise în cadrul conducerii urmăririi penale, fișa medicală nr.72641, procesul-verbal de examinare a obiectului din 20.09.2017, fișele de

solicitare a asistenței medicale de urgență din 16.08.2017, 18.08.2017, 22.08.2017 și 23.08.2017, procesul-verbal de audiere a martorului din 02.09.2017, procesul-verbal de ridicare din 21.08.2017.

Conform concluziei Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, se atestă lipsa de temeii legal, care ar fi motivat necesitatea aplicării măsurii arestării preventive învinuitului B.A., fiind constatate încălcări grave admise de către procurorul Ivan Filimon la înaintarea demersului privind aplicarea măsurii arestării preventive în privința lui B.A., în speță ignorarea prevederilor art.152 „Internarea în instituția medicală pentru efectuarea expertizei”, art.176 „Temeiurile pentru aplicarea măsurilor preventive”, art.185 „Arestarea preventivă” din Codul de procedură penală, invocarea de către procuror a unor temeii care nu au avut suport probant prin acte și înscrisuri, formularea unui demers care după formă și conținut nu corespunde standardelor stabilite de Procuratura Generală, inclusiv redate în „Ghidul pentru procurori privind arestarea preventivă” aprobat prin Ordinul Procurorului General nr. 31/28 din 05 iulie 2017, neluarea în considerare a dispozițiilor Legii privind sănătatea mentală nr.1402 din 16.12.1997, în special dispozițiile art.28 al acestei legi.

7. La 22.12.2017 procurorul în Procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon a depus o contestație împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017, adoptată în privința sa, solicitând **anularea acesteia**.

8. Procurorul Ivan Filimon indică următoarele temeii de fapt și de drept pentru anularea hotărârii Colegiului de disciplină și etică:

(1)

... nu puteam să înaintez un demers privind internarea în instituția psihiatrică pentru efectuarea tratamentului, bazându-mă doar pe faptul că persoana era agresivă și manifesta un comportament neadecvat care putea fi cauzat inclusiv prin consumul de droguri, fapt confirmat de cet. B.A. la data de 17.08.2017 și fără a avea careva acte medicale ce ar confirma necesitate internării sale.

În acest context, urmează a fi făcut trimitere și la prevederile art. 11 alin.(4) i din Legea privind sănătatea mentală și art.28 din aceeași lege.

Astfel, conform art.11 alin.(4) din Legea privind sănătatea mentală, tratamentul poate fi efectuat fără liberul consimțământ al persoanei suferinde de tulburări psihice sau al reprezentantului ei legal numai în cazul aplicării unor măsuri medicale coercitive, în conformitate cu prevederile Codului penal precum și în cazul spitalizării fără liberul consimțământ în conformitate cu art.28. în astfel de cazuri, cu excepția celor de urgență, tratamentul se aplică în temeiul hotărârii; comisiei de medici psihiatri.

Conform art.28 al aceleiași legi, persoana suferindă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal care acționează conform dorințelor exprimate de persoana suferindă de tulburări psihice, până la emiterea hotărârii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar

tulburarea psihică este gravă și condiționează:

a) pericolul social direct;

c) prejudiciul grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică.

Reieșind din cele expuse, fără a avea la materialele cauzei penale actele medicale necesare pentru efectuarea înainte de toate a raportului de expertiză psihiatrică și, ulterior, fără a avea raportul de expertiză psihiatrică și hotărârea comisiei de medici psihiatri că persoana suferă de o tulburare psihică gravă, eram în imposibilitate de a solicita în temeiul art.490 din Codul de procedură penală, internarea cet.B.A.în instituția psihiatrică.

(2)

....conform art.41 pct.l), 177 alin.(2), 300 alin.(l) și 308 din Codul de procedură penală, examinarea demersului procurorului și aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv este de competența doar a unei instanțe de judecată, la faza de urmărire penală de către judecătorul de instrucție iar la fața de judecată de către judecătorul/judecătorii care examinează cauza în fond. În context, doar o instanță de judecată poate să se expună asupra faptului dacă un demers înaintat de procuror privind aplicarea unei măsuri preventive este întemeiat sau nu și dacă motivele sunt lovite de absurditate.

In cazul dat, demersul meu privind aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința cet.B.A, a fost considerat că către instanța de judecată drept unul motivat, fiind admis integral, iar încheierea instanței de judecată este la moment una irevocabilă și nu a fost anulată.

Astfel, având o încheiere a unei instanțe de judecată care este la moment neanulată, privind admiterea demersului de aplicare a măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința cet.B.A, consider că argumentele din sesizare sunt neîntemeiate și lipsite de un careva suport legal.

(3)

La fel în sesizare este indicat faptul că reieșind din comportamentul său, procurorul trebuia să își dea seama că cet.B.A. suferă de careva dereglări psihice și trebuia să acționez în baza art.28 din Legea cu privire la sănătatea mentală.

... Pot menționa că înainte de a avea eu primul contact cu cet.B.A., adică la data de 17.08.2017, ultimul a fost examinat de câteva ori de către medici și anume: 1) examinarea la 15.08.2017 de către medicii di Dispensarul de Narcologie; 2) Examinarea la 15.08.2017 de către medici în incinta Institutului de Medicină Urgentă. Niciunul din echipele de medici care l-au examinat, deși sunt specialiști în domeniul medicinei nu au constatat sau indicat faptul că cet.B.A. posibil are careva dereglări psihice și necesită tratament medical psihiatric, atunci eu ca procuror care nu am cunoștințe medicale cum era posibil să stabilesc că cet.B.A. are dereglări psihice, cu atât mai mult că din înregistrările video pe care le anexez ultimul indică că nu se află la evidența medicului psihiatru, iar la 17.08.2017 la întrebarea mea de ce se comportă astfel, a indicat că a consumat droguri de tip extesy.

La fel, consider că aplicarea de către procuror a prevederilor art.28 din Legea nr.1402 din 16.12.1997 privind sănătatea mentală fără o decizie a unei instanțe de

judecată este una ilegală care poate aduce la comiterea unei abateri de către procuror, prin încălcarea art.5 §1 lit.e) și § 4 din Convenția privind drepturile omului și libertăților fundamentale, or spitalizarea în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei și fără o decizie judiciară, este o încălcare în sensul art.5 §1 și § 4 CEDO. (Cauza Winterwerp împotriva Olandei § 60 și 61, a se vedea anexa). Mai mult ca atât, legea nu reglementează denumirea, forma și conținutul actului de dispoziție prin care procurorul ar dispune eventual internarea persoanei în instituția psihiatrică în baza art.28 din Legea nr.1402-XIII din 16.12.1997.

(4)

...menționez că poziția mea referitor la faptul că cet.B.A. mi-a comunicat că a consumat droguri și anume pastile extesy nu a fost luată de mine în cadrul ședințelor Colegiului, dar încă de la început, anterior expunerii acestor fapte în explicația mea către Inspecția procurorilor, adică la data de 28.08.2017 în momentul când am acordat încă primul interviu, neștiind că în privința mea v-a fi intentată o procedură disciplinară, și nu cum s-a interpretat și s-a declarat în presă că este o poziție de apărare neîntemeiată de către domnul președinte al Colegiului de disciplină și etică la data de 01.12.2017, acțiune ce după mine a fost prematură până la decizia Colegiului, fiind încălcat în acest sens principiul nevinovăției indicat în art.6 pct.2) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

(5)

...am solicitat de a expedia o interpelare către Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, Spitalul Clinic de Psihiatrie Bălți, Penitenciarul nr.13 și Direcția urmărire penală și criminalistică al Procuraturii Generale, unde să fie solicitată informația referitor la numărul de persoane constatate a fi cu probleme de sănătate mintală pe parcursul anilor 2013-2017, în privința cărora de către procurori au fost solicitate aplicarea măsurilor preventive sub formă de arest, iar ulterior s-au aflat în custodia statului și internate în instituțiile psihiatrice de profil, constatându-se că suferă de careva boli psihice, însă solicitarea mea a fost respinsă ca neîntemeiată.

(6)

A fost solicitată audierea mai multor persoane, printre care avocatul Nevranschi Vladislav (care reprezenta interesele cet. B.A.), procurorul Ruslan Popov, medicul care a acordat asistență cet. B.A., care la 18.08.2017 a pus diagnosticul – Narcomanie, stare de sevraj, ș. a.

(7)

... conform art.43 alin.(l) din Legea cu privire la procuratură, sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de:

- a) *orice persoană interesată;*
- b) *membrii Consiliului Superior al Procurorilor;*
- c) *Colegiul de evaluare a performanțelor procurorilor, în condițiile art.31 alin.(5);*
- d) *Inspeția procurorilor, în urma controalelor efectuate.*

Examinând raportul privind rezultatele verificării sesizării în privința mea din 11.09.2017 cât și hotărârea nr. 13-75/17(111) din 21.12.2017 emisă de Colegiul de disciplină și etică, constat că sesizarea a fost înaintată de către Procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos. Astfel, din dispozițiile prevederilor art.43 alin.(l) din Legea cu privire la procuratură, constat că domnul Adrian Mircos nu poate fi subiect ce poate înainta sesizare cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror...

9. Primul argument al procurorului I. Filimon precum că nu ar fi putut înainta un demers privind internarea lui B. într-o instituție psihiatrică, doar conducându-se de faptul că persoana era agresivă și avea un comportament neadecvat, **ține de o abordare formală a situației create.** În condițiile concrete procurorul, la 16.08.2017 nu a întreprins careva măsuri pentru a stabili cauza comportamentului neadecvat al cet. B.A., prin consultarea medicilor sau a documentelor medicale întocmite în urma vizitelor lucrătorilor medicali la persoana reținută. În continuare, neglijând starea acestuia, conducându-se de o convingere lăuntrică greșită despre faptul că A.B. delirează din cauza stării de sevraj în care se afla după consumul de droguri, a efectuat la 16.08.2017 acțiuni de urmărire penală cu participarea acestuia (punerea sub învinuire) în condiții în care nu a fost respectată demnitatea umană a persoanei, dreptul învinuitului la asistență medicală (art. 10; art. 66 pct. 18¹) Cod procedură penală). Aceste circumstanțe rezultă atât din materialele cauzei disciplinare, cât și din explicațiile procurorului I. Filimon prezentate în fața Consiliului.

O altă confirmare a atitudinii sale superficiale în raport cu starea cet. B.A. se conține chiar în textul contestației depuse de procurorul Ivan Filimon, ultimul menționând că: „...la data de 18.12.2017, am depus o cerere suplimentară către Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor prin care a fost solicitată dispunerea efectuării mai multor acțiuni în vederea probării nevinovăției mele.

Astfel, la ședința din 01.12.2017 a Colegiului de disciplină și etică, a fost dată citirii informația din Registrul de evidență al vizitelor reținuților din cadrul Izolatorului de detenție provizorie al Direcției de Poliție municipiul Chișinău unde s-a menționat că medicul din cadrul serviciului de urgență „903” a indicat la 16.08.2017 ca diagnostic al cet.B.A. - „Tulburare schizo-afectivă”, circumstanțe despre care eu nu am știut și nu mi-au fost raportate de către angajații izolatorului”.

În condițiile descrise, Colegiul de disciplină și etică a concluzionat corect încălcarea de către procurorul în Procuratura municipiului Chișinău Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, a prevederilor art.176 CPP. Încălcarea în cauză se exprimă prin solicitarea în privința învinuitului A.B. a măsurii preventive - arestarea, fără a ține cont de circumstanțele prevăzute la art.176 alin. (3) CPP, cum ar fi gravitatea și gradul prejudiciabil al faptei, personalitatea și caracterizarea învinuitului, starea sănătății sale.

10. Cea de a doua alegație, expusă de procurorul în Procuratura municipiului Chișinău Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, ține de faptul că ...demersul privind

aplicarea măsurii preventive sub formă de arest preventiv în privința cet.B.A., a fost considerat de către instanța de judecată drept unul motivat, fiind admis integral..., la fel ține de aspectul formal al cauzei. Mandatul de arest, eliberat pe numele lui B.A., nu a fost supus unui control al legalității din partea instanței de apel, or, prin Hotărârea CSM din 16.01.2018 judecătorul de instrucție, Iurie Obadă, a fost destituit din funcție, pentru încălcările comise la eliberarea mandatului de arest în privința cet. B.A.. La fel, a fost inițiată o procedură disciplinară și în privința avocatului Nevranschi Vladislav, pentru posibile încălcări ale atribuțiilor sale în cazul cet. B.A..

11. Următoarea alegație, că ... *aplicarea de către procuror a prevederilor art.28 din Legea nr.1402 din 16.12.1997 privind sănătatea mentală fără o decizie a unei instanțe de judecată este una ilegală care poate aduce la comiterea unei abateri de către procuror, prin încălcarea art.5 §1 lit.e) și § 4 din Convenția privind drepturile omului și libertăților fundamentale, or spitalizarea în staționarul de psihiatrie fără liberul consimțământ al persoanei și fără o decizie judiciară, este o încălcare în sensul art.5 §1 și § 4 CEDO. (Cauza Winterwerp împotriva Olandei § 60 și 61), este una irelevantă și nu poate servi ca temei al anulării hotărârii contestate.*

Art.28 al Legii privind sănătatea mentală prevede că persoana suferindă de tulburări psihice poate fi spitalizată în staționarul de psihiatrie fără liberul ei consimțământ sau al reprezentantului ei legal care acționează conform dorințelor exprimate de persoana suferindă de tulburări psihice, până la emiterea hotărârii judecătorești, dacă examinarea sau tratarea ei este posibilă numai în condiții de staționar, iar tulburarea psihică este gravă și condiționează:

a) pericolul social direct;

c) prejudiciul grav sănătății sale dacă nu i se va acorda asistență psihiatrică.

În caz contrar o inacțiune în raport cu persoana care suferă de o tulburare psihică și se află într-o stare periculoasă pentru sine ar putea fi calificată drept **lăsare în primejdie sau încălcare a regulilor de acordare a asistenței medicale.**

Existența unor astfel de reguli a fost recunoscută conformă cu art.5 §1 lit. e) CEDO. (Cauza Winterwerp împotriva Olandei § 42 și 43).

Articolul 5. Dreptul la libertate și la siguranță

1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

a) dacă este deținut legal pe baza condamnării pronunțate de către un tribunal competent;

b) dacă a făcut obiectul unei arestări sau al unei dețineri legale pentru nesupunerea la o hotărâre pronunțată, conform legii, de către un tribunal ori în vederea garantării executării unei obligații prevăzute de lege;

c) dacă a fost arestat sau reținut în vederea aducerii sale în fața autorității judiciare competente, atunci când există motive verosimile de a bănuși că a săvârșit o infracțiune sau când există motive temeinice de a crede în necesitatea de a-l împiedica să săvârșască o infracțiune sau să fugă după săvârșirea acesteia;

d) *dacă este vorba de detenția legală a unui minor, hotărâtă pentru educația sa sub supraveghere sau despre detenția sa legală, în scopul aducerii sale în fața autorității competente;*

e) ***dacă este vorba despre detenția legală a unei persoane susceptibile să transmită o boală contagioasă, a unui alienat, a unui alcoolic, a unui toxicoman sau a unui vagabond;***

f) *dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane pentru a o împiedica să pătrundă în mod ilegal pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.*

La rândul său Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Winterwerp împotriva Olandei § 60 și 61, a constatat încălcarea art.5 §1 și § 4 CEDO sub alte aspecte, și anume, sub aspectul îngrădirii dreptului de a participa personal sau prin reprezentant la examinarea demersului de prelungire a duratei tratamentului forțat, adică, *încălcarea dreptului persoanei lipsite de libertatea sa prin arestare sau deținere să introducă un recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității deținerii sale și să dispună eliberarea sa dacă deținerea este ilegală.*

12. Întru susținerea poziției de apărare, procurorul Ivan Filimon repetat a afirmat că a tras concluzia privind consumul drogurilor de către B.A. reieșind nu doar din declarațiile acestuia că ar fi folosit pastile extasy, făcute la 16.08.2017 în momentul punerii sub învinuire, dar și din diagnosticul rezultat din consultările medicale, făcute la data de 18.08.2017 (*Narcomanie, stare de sevraj*).

Suplimentar, procurorul Ivan Filimon vine să combată declarațiile din presă, făcute la data de 01.12.2017 de către președintele Colegiului de disciplină și etică că poziția menționată „...este o poziție de apărare neîntemeiată, acțiune ce ... a fost prematură până la decizia Colegiului, fiind încălcat în acest sens principiul nevinovăției indicat în art.6 pct.2) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale”. Poziția Colegiului de disciplină și etică este confirmată prin probe pertinente și anume, procesul-verbal al ședinței de judecată din 18.08.2017 și înregistrările anexate, în care nu se vorbește nimic despre consumul de droguri de către cet. B.A., ci doar despre caracterul inadecvat al comportamentului acestuia și necesitatea numirii și efectuării unei expertize psihiatrice.

13. Solicitarea de a expedia interpelări către Spitalul Clinic de Psihiatrie Chișinău, Spitalul Clinic de Psihiatrie Bălți, Penitenciarul nr.13 și Direcția urmărire penală și criminalistică al Procuraturii Generale, unde să fie solicitată informația referitoare la numărul de persoane cu probleme de sănătate mintală pe parcursul anilor 2013-2017, în privința cărora de către procurori a fost solicitată aplicarea măsurii preventive sub formă de arest, nu este una relevantă cazului. Astfel, solicitând informația privitor la persoanele arestate care ar avea probleme de sănătate mentală, nu am putea identifica cine din ele sufereau la momentul reținerii sau arestării de tulburări psihice grave.

Potrivit *Legii privind sănătatea mentală* urmează de făcut diferența între persoana care suferă de maladii psihice și persoana cu tulburări psihice grave, care nu

este în stare să înțeleagă semnificația și consecințele comportamentului său și care necesită ajutor psihiatric imediat.

14. Privitor la demersul de audiere a mai multor persoane, inclusiv avocatul Nevranschi Vladislav (care reprezenta interesele cet. B.A.), procurorul Ruslan Popov, medicul care a acordat asistență cet. B.A., și care la 18.08.2017 a pus diagnosticul – narcomanie, stare de sevraj, ș. a., acesta nu a fost susținut în ședința Consiliului. Mai mult ca atât, în privința avocatului Nevranschi Vladislav, în legătură cu aceleași circumstanțe, a fost inițiată o procedură disciplinară, iar acțiunile lucrătorilor medicali, care au acordat asistență cet. B.A, formează obiectul unei investigații penale.

15. Procurorul Ivan Filimon susține că, examinând raportul privind rezultatele verificării sesizării în privința sa din 11.09.2017, cât și hotărârea nr. 13-75/17(111) din 21.12.2017, emisă de Colegiul de disciplină și etică, a constatat că sesizarea a fost înaintată de către procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos. În opinia sa, potrivit dispozițiilor art.43 alin.(1) din Legea cu privire la Procuratură, domnul Adrian Mircos nu poate fi subiect de înaintare a sesizării cu privire la o abatere disciplinară comisă de procuror. Din materialele cauzei disciplinare rezultă că procurorul-șef al Direcției urmărire penală și criminalistică a Procuraturii Generale, Adrian Mircos a întocmit un raport pe numele Procurorului General privind temeinicia pornirii urmăririi penale în privința lui A. B., privării acestuia de libertate. În temeiul raportului menționat, Procurorul General a dispus efectuarea controlului Inspecției procurorilor. Potrivit art.43 al Legii cu privire la Procuratură *sesizarea cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară comisă de procuror poate fi înaintată de membrii Consiliului Superior al Procurorilor* (categorie de subiect la care se atribuie și Procurorul General, care este și membru CSP).

16. La ședința Consiliului procurorul Ivan Filimon, suplimentar la argumentele expuse în contestație, a mai solicitat la adoptarea soluției să se țină cont de Hotărârea din 9 ianuarie 2013 a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Oleksandr Volkov c. Ucrainei (*Cererea nr. 21722/11*).

Reclamantul Oleksandr Volkov s-a plâns în fața Înalții Curți că *i-au fost încălcate drepturile prevăzute de Convenție în cursul eliberării sale din funcția de judecător al Curții Supreme. În special, acesta a susținut, în temeiul art. 6 din Convenție, următoarele: (i) cauza sa nu a fost examinată de „o instanță independentă și imparțială”; (ii) acțiunea în fața Consiliului Superior de Justiție („CSJ”) a fost inechitabilă, în măsura în care nu s-a desfășurat în temeiul procedurii prevăzute de dreptul intern, care furnizează garanții procedurale importante, inclusiv termene de prescripție pentru sancțiunile disciplinare; (iii) Parlamentul a adoptat o decizie privind eliberarea sa din funcție în cadrul unei ședințe plenare, fără o examinare corespunzătoare a cauzei sale și abuzând de sistemul electronic de votare; (iv) cauza lui nu a fost ascultată de o „instanță instituită de lege”; (v) deciziile în cauza sa au fost adoptate fără o evaluare corespunzătoare a probelor și unele argumente importante invocate de apărare nu au fost abordate în mod adecvat; (vi) absența unei competențe suficiente din partea Înaltei Curți*

Administrative („ÎCA”) pentru a controla actele adoptate de CSJ a contravenit „dreptului la o instanță” al acestuia; și (vii) nu a fost respectat principiul egalității armelor. Reclamantul s-a plâns, de asemenea, că eliberarea sa din funcție nu a fost compatibilă cu art. 8 din Convenție și că nu a avut la dispoziție o cale de atac eficientă în această privință, încălcându-se astfel art. 13 din Convenție.

În consecință, Curtea a hotărât că *autoritățile ucrainene nu au asigurat examinarea independentă și imparțială a cauzei reclamantului și reexaminarea ulterioară a cauzei sale nu a remediat aceste aspecte.* Prin urmare, a fost încălcat art. 6 § 1 din Convenție în această privință. Problema abordată ține de componența CSJ, în care judecătorii nu dețin o majoritate, ceea ce trezește dubii privind imparțialitatea membrilor săi.

În cazul examinat în privința procurorului Ivan Filimon imparțialitatea Colegiului de disciplină și etică nu poate fi pusă la îndoială, acesta fiind compus în conformitate cu art. 83 al Legii cu privire la Procuratură din 7 membri, inclusiv 5 aleși de Adunarea Generală a Procurorilor din rîndul procurorilor.

Curtea a mai luat act de faptul că *viața privată „include dreptul unui individ de a crea și dezvolta relații cu alte persoane, inclusiv relații de natură profesională sau de afaceri”* (a se vedea *C. împotriva Belgiei*, 7 august 1996, pct. 25, Culegere 1996-III). *Absența unor linii directoare și a unor practici care stabilesc o interpretare constantă și restrictivă a infracțiunii de „încălcarea jurământului” și lipsa garanțiilor juridice corespunzătoare au avut ca rezultat caracterul imprevizibil al efectelor dispozițiilor legislației interne. În acest context, se putea presupune foarte bine că aproape orice contravenție săvârșită de un judecător în orice moment în cursul carierei sale putea fi interpretat, dacă se dorea de către un organism disciplinar, drept un temei factual suficient pentru o acuzație disciplinară de „încălcarea jurământului” și putea să determine eliberarea acestuia din funcție.* În lumina considerentelor anterioare, Curtea a concluzionat că *ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului la respectarea vieții sale private a fost ilegală: ingerința nu era compatibilă cu dreptul intern și, în plus, dreptul intern aplicabil nu îndeplinea condițiile de previzibilitate și de furnizare a unei protecții adecvate împotriva arbitrarului.* Prin urmare, a fost încălcat art. 8 din Convenție.

Legea cu privire la Procuratură la art. 38 prevede lista exhaustivă a abaterilor pentru care un procuror poate fi sancționat disciplinar. Această normă vine să protejeze procurorii împotriva arbitrarului, astfel asigurând respectarea art. 8 al Convenției.

17. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017 privind aplicarea în privința procurorului în procuratura municipiului Chișinău oficiul Ciocana, Ivan Filimon, a sancțiunii disciplinare – eliberarea din funcție, este întemeiată și legală, Consiliul Superior al Procurorilor ajunge la concluzia de a respinge contestația procurorului în procuratura municipiului Chișinău, Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, și a menține hotărârea atacată.

În temeiul art.39 alin.(1) lit.e) și alin.(6)-(7), art.51 alin.(1) lit.a) coroborat cu alin.(7), art.58 alin.(1) lit.d) și alin.(3), art.70 alin.(1) lit.f), art.77, art.79, art.86 alin.(3) lit.a) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A lua act de contestația procurorului Ivan Filimon, declarată împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017, adoptată în privința sa, și a o respinge ca neîntemeiată.

2. A menține Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.13-75/17 (III) din 21.12.2017, privind aplicarea în privința procurorului în Procuratura municipiului Chișinău Oficiul Ciocana, Ivan Filimon, a sancțiunii disciplinare – **eliberarea din funcție**.

3. A transmite prezenta Hotărâre Procurorului General, în vederea emiterii ordinului de eliberare din funcție a procurorului în procuratura municipiului Chișinău oficiul Ciocana, Ivan Filimon.

4. Prezenta hotărâre se publică pe pagina web oficială a Procuraturii, www.procuratura.md, link-ul *Consiliul Superior al Procurorilor*, rubrica *Hotărâri*.

5. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în Curtea Supremă de Justiție, în Completul care examinează contestațiile împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 10 zile de la data comunicării.

6. Prezenta hotărâre se remite persoanelor interesate pentru informare.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	Numele și prenumele	Semnătura
1	HARUNJEN Eduard	
2	TĂNASE Alexandru	
3	MICU Victor	
4	CARAIVAN Ruslan	
5	FURTUNĂ Inga	
6	ROȘCA Andrei	
7	BORDIANU Adrian	
8	ȘUȘU Constantin	
9	MĂRGINEANU Lilia	
10	GUCEAC Ion	

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Angela MOTUZOC

